

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БК 3

ПРЯМОЕФІРНЕ ТЕЛЕВІЗІЙНЕ
МОВЛЕННЯ

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Журналістика»</i>
Факультет	<i>Журналістики</i>
Кафедра	<i>Соціальних комунікацій</i>
Семестр	<i>5-6</i>
Кількість кредитів	<i>6</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

Викладач	<i>Канд.н.соц.ком., доц. кафедри соціальних комунікацій Смусь А. Г.</i>
Контактна інформація	<i>smus_andriy@ukr.net</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Прямоефірне телевізійне мовлення» націлена на формування у майбутніх журналістів знань про практичні вміння організувати роботу творчого колективу, конкретним результатом якого має бути виробництво творчого продукту (номер газети, теле- чи радіопередача). Проте найяскравіше ця професія зарекомендувала себе у телевізійній журналістиці, де режисер є чільною особою під час створення телевізійних програм. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь створювати якісний медіа контент.
Мета та цілі	Головною метою викладання курсу є вивчення студентами системи жанрів телевізійної журналістики, методів роботи з джерелами інформації, принципів взаємодії з ньюзмейкерами, учасниками подій та експертами, телеаудиторією. Завдання курсу: знайомство з технологією створення аудіовізуального продукту в різних телевізійних жанрах, структурою та принципами верстки телепрограм; вироблення у студентів практичних навичок роботи у творчій групі, планування знімального процесу, моделювання телевізійних повідомлень, критичного аналізу творів у сучасному телеефірі.
Результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: Використовувати державну мову у професійній діяльності. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи інформаційні акції на основі положень і методів соціально-комунікаційних наук. Практикувати спілкування з представниками

	інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Softskills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати softskills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент, здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організувати та контролювати командну професійну діяльність
Перереквізити	Базові знання з дисциплін: «Основи журналістики», «Масова комунікація та інформація », «Інформаційні жанри», «Аналітичні жанри»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕЛЕВІЗІЙНІ ЖАНРИ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ В ЕФІРІ ТЕЛЕКАНАЛІВ	
Тема 1. Інформаційне повідомлення на телебаченні.	Застосування інформаційних повідомлень на тб. Види інформаційних повідомлень. Коротке повідомлення. Довге повідомлення. Цитоване повідомлення.	Тести, питання
Тема 2. Відеосюжет, репортаж на телебаченні. Складові елементи.	Різновиди відео сюжетів. Телерепортаж. Американський репортаж (американка).	Практичні завдання
Тема 3. Монолог у кадрі, телеінтерв'ю. Технологія інтерв'ю.	Підготовка до інтерв'ю. Технологія правильної постановки запитань у кадрі. Як правильно уникати незручних ситуацій під час інтерв'ю. Інтерв'ю в прямому ефірі.	Практичні завдання
Тема 4. Телевізійна жанрологія.	Формати подачі інформації на основі класичної жанрології. Гібридизація жанрів. Бесіда. Дискусія. Прес-конференція. Огляд . Передача.Ток-шоу. Звіт.	Портфоліо
Тема 5. Художньо -	Моделі подачі інформації. Їх апробація. Замальовка. Нарис. Памфлет. Есе. Фейлетон.	Практичні завдання

документальні жанри на телебаченні.		
Тема 6. Професії на телебаченні.	Штатний розпис працівників телеканалу. Ньюзрум. Посадові інструкції.	Практичні завдання
Тема 7. Програма і передача на телебаченні і мовлення.	Технологія створення новин. Особливості написання початків повідомлень (вріз, підводка). Залучення електронних платформ.	Практичні завдання
Тема 8. Правові аспекти роботи телеканалів.	Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Програмна концепція. Жанровий розподіл. Мовні квоти. Штрафні санкції.	Практичні завдання
Тема 9. Специфіка роботи відділу продакшн на телеканалі.	Функції. Структура роботи. Посадові інструкції.	Практичні завдання
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОЇ ТЕЛЕСТУДІЇ	
Тема 10. Інфографіка на телебаченні.	Залучення комп'ютерної графіки у виробництві відеоматеріалів. Титрування. Рухомий рядок. Рекламні блоки. Анонси.	Кейси, тести
Тема 11. Багатофункціональність сучасної телестудії.	«Камери – роботи». Телевізійний грим. Кольористика ефіру. Телесуфлер. Ефірна студія. Гостьова студія. Інформаційна студія. ПТС. Телекрани. Прямий ефір.	Практичні завдання
Тема 12. Репортаж та його структурні елементи.	Класифікація репортажів за А. Яковцем: історичний, подієвий, репортаж-розслідування, аналітичний, оглядовий, портретний, розповідний. Приклади репортажів. Мовно-стилістичні особливості написання.	Практичні завдання
Тема 13. Ток-шоу на телебаченні. Його структура та етапи підготовки до ефіру.	Розробка теми. Написання сценарію. Аудиторія. Голосування. Робота модератора. «Гібридизація жанрів» в одному проекті. Колористика програми. Технічний супровід.	Портфоліо
Тема 14. Диктор в кадрі. Підготовка до прямого ефіру.	Телевізійний грим. Психологічні вимоги до роботи журналіста в кадрі. Технічний супровід: телесуфлер, «вухо», робота на камеру, поведінка під час екстремальних ситуацій у прямому ефірі.	Практичні завдання

Тема 15. Випуск новин на телебаченні. Верстка та монтаж.	Складові елементи випуску новин. Мікрофонна папка. Дикторська начитка. Інфографіка. Прямі включення. Титрування. Робота у віртуальній студії.	Практичні завдання
---	---	--------------------

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Дмитровський З.Є. Телевізійна журналістика : Матеріали для вивчення основ тележурналістики / З.Є. Дмитровський. – Львів : ПАІС, 2006.
3. Зверева Н.В. Школа регіонального тележурналіста : учеб. пособие / Н.В. Зверева. – М. : Аспект Пресс, 2004.
4. Інформаційне законодавство України (станом на 1 вересня 2008 р.) / За ред. Т. Шевченка, Т. Олексіюк. – К., 2008.
5. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения / Ким М.Н. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2001.
6. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа : учеб. пособие / Александр Князев. – Бишкек : КРСУ, 2001.
7. Кузнецов Г.В. Так работают журналисты ТВ / Г.В. Кузнецов ; Ин-т повыш. квалиф. работников телевидения и радиовещания ; Моск. гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Ф-тет журналистики. – 2-е изд., перераб. – М. : МГУ, 2004.
8. Кузнецов Г.В. ТВ-журналистика: критерии профессионализма / Г.В. Кузнецов. – М. : РИП-холдинг, 2004.
9. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. – К. : Інтерньюз Україна, 2006.
10. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста : учеб. пособие по журналистике / Г.В. Лазутина. —М. : Аспект Пресс, 2000.
11. Летуновский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летуновский. – СПб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004.
12. Лукина М.М. Технология интервью : учеб. пособие / Мария Лукина. – М. : Аспект Пресс, 2003.
13. Матвеева Л.В. Психология телевизионной коммуникации : учеб. пособие / Л.В. Матвеева. – М., 2002.
14. Медіа право : для студентів факультетів/відділень журналістики / Упоряд. Наталія Петрова, В'ячеслав Якубенко. – К. : Київська типографія, 2007.
15. Накорякова К.М. Литературное редактирование : общая методика работы над текстом : практикум / К.М. Накорякова. – М. : Икар, 2006.
16. Падейский В.В. Проектирование телепрограмм : учеб. пособие / В.В. Падейский. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
17. Ситников В. П. Техника и технология СМИ : печать, телевидение, радиовещание / [В.П. Ситников]. – М. : ЭКСМО ; Слово, 2004.
18. Лубкович І.М. Соціологія і журналістика : Підруч. / І.М. Лубкович. – Львів : ПАІС, 2005.
19. Телевизионная журналистика : учеб. / Редкол.: Г.В. Кузнецов, В.Л. Цвик, А.Я. Юровский. – М. : Изд-во МГУ, 2005.
20. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009.
21. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика :

учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004.

22. Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика : [підручник] / А.В. Яковець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2007.

ДОПОМІЖНА

1. Андрущенко М.Ю. Іміджеві імперативи українського телебачення : монографія / Марія Андрущенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Щек, 2008.

2. Барманкулов М. Жанры печати, радиовещания и ТВ / М. Барманкулов. – Алма-Ата, 1974.

3. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование : учеб. пособие / А. Н. Беззубов. – СПб., 1997.

4. Бугрим В.В. Журналіст на телеекрані / В.В. Бугрим. – К., 2000.

5. Бугрим В.В. Телебачення прямого ефіру / Бугрим В.В., Мащенко І.Г. – К., 1991.

6. Вайшенберг З. Новинна журналістика : Навчальний посібник / Зігфрід Вайшенберг ; За загал. ред. В.Ф. Іванова. – К. : АУП, 2004.

7. Вакурова Н.В. Типология жанров современной экранной продукции : учеб. пособие / Н.В. Вакурова, Л.И. Московкин. – М. : Ин-т современного искусства, 1997.

8. Вартанов А.С. Актуальные проблемы телевизионного творчества: На телевизионных подмостках : учеб. пособие / Анри Вартанов ; Гос. ин-т искусствознания. – М., 2003.

9. Вартанов Н. Телевизионные зрелища / Н. Вартанов. – М., 1991.

10. Вачнадзе Г. Всемирное телевидение / Г. Вачнадзе. – Тбилиси, 1989.

11. В епіцентрі подій – журналіст / Упоряд. В. Чамара, В. Іншаков. – Д. : Журфонд, 2005.

12. Голядкин Н.А. Анализ аудитории / Н.А. Голядкин. – М., 2000.

13. Голядкин Н.А. Краткий очерк становления и развития отечественного и зарубежного телевидения / Н.А. Голядкин. – М., 1996.

14. Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста / В.В. Гоян. – К., 1999.

15. Джефкинс Ф. Паблік рилейшнз : учеб. пособие для вузов / Ф. Джефкинс, Д. Ядин ; Пер. с англ. ; Под ред. Б.Л. Ерёмкина. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003.

16. Дмитриев Л.А. Телевизионные жанры / Л. А. Дмитриев – М., 1991.

17. Дугин Е. Местное ТВ: типология, факторы и условия формирования программ / Е. Дугин. – М. : МГУ, 1982.

18. Карпова Н. Видеожурналистика – новая школа телерепортажа в Украине / Наталья Карпова // 625 Украина. – 2005. – № 9. – С. 74-76.

19. Келлисон К. Продюсирование на телевидении : практический подход / Кэтрин Келлисон ; [перевод с англ. Б.С. Станкевич]. – Минск : Гревцов Паблшер, 2008.

20. Ким М.Н. Новостная журналистика : Базовый курс : Учебник / М. Н. Ким. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2005.

21. Кочеткова А.В. Медиапланирование / А.В. Кочеткова. – М. : РИП-холдинг, 2003.

22. Лащук О.Р. Редактирование информационных сообщений : учеб. пособие / О.Р. Лащук. – М. : Аспект Пресс, 2004.

23. Массовая информация и коммуникация в современном мире : Реферативный сборник. – Ч. 2. – М. : ИНИОН, 1991.

24. Матвеева Л.В. Экранный образ и личностные особенности телеведущих / Л.В. Матвеева, Т.Я. Аникеева, Ю.В. Молчанова // Психологический журнал, 1999. – Т. 20. – № 1. – С. 20-30.

25. Матвеева Л.В. Связь с аудиторией в телекоммуникации / Л.В. Матвеева, Н.Б. Шкопоров // Прикладные исследования. – М. : Гостелерадио, 1991. – Ч. 1-2.
26. Мащенко І.Г. Лики і лица телерадіопростору / І.Г. Мащенко. – К., 2003.
27. Мащенко І.Г. Міфи і реалії телерадіоефіру / І.Г. Мащенко. – К., 2005.
28. Мащенко І.Г. Українське ТБ: штрихи до портрета / І.Г. Мащенко. – К., 1995.
29. Мильчин А.Э. Методика редактирования текста / А.Э. Мильчин. – М., 1980.
30. Михайлин І. Основи журналістики : Підручник / І. Михайлин. – К. : ЦУЛ, 2002.
31. Москаленко А. Основи масово-інформаційної діяльності : Підручник / А. Москаленко. – К. : Київський нац. ун-тет ім. Т. Шевченка, 1999.
32. Моулд Д. Как улучшить телевыпуски новостей в странах СНГ / Д. Моулд. – М., 1996.
33. Муратов С.А. Телевизионное общение в кадре и за кадром : учеб. пособие / С.А. Муратов. – М. : Аспект Пресс, 2003.
34. Пескин А.Е. Мировое вещательное телевидение : Стандарты и системы : справочник / А.Е. Пескин, В.Ф. Труфанов. – М. : Горячая линия – Телеком, 2008.
35. Подготовка телерадиорепортажа (из франц. опыта) : Реферативное изложение книги «Репортаж на радио и телевидении». – М. : Ин-т повыш. квалиф. работников телевидения и радиовещания, 2000.
36. Право і мас-медіа: судові позови до ЗМІ та журналістів : Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 11 лип. 2006 р. / За ред. В.П. Палюка, Т.С. Шевченка. – К., 2007.
37. Путівник ретельного журналіста / В. Ар'єв, Ю. Горбань, В. Кабак, А. Куликов, І. Куляс та ін. – К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2007.
38. Рабигер М. Режиссура документального кино / Майкл Рабигер. – М., 1999.
39. Різун В. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту / В. Різун, А. Мамалига, М. Феллер. – К. : Київ. ун-тет, 1998.
40. Сметанина С.И. Медиа-текст в системе культуры: динамические процессы в языке и стиле журналистики конца XX века / С.И. Сметанина. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2002.
41. Современное новостное производство / Агентство гуманит. технологий. – К. : Аналит. доклад, 2000.
42. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Кієво-Могилян. акад.», 2008.
43. Тертычный А.А. Аналитическая журналистика / А.А. Тертычный. – М., 1998.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Соціальні мережі. Сучасне середовище спілкування з користувачами.
<http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/615>
2. Формула успіху онлайн бізнесу: все про SMM, SEO і контекстну рекламу
<https://www.youtube.com/watch?v=pHtUyc78vK8>
3. Центр досліджень соціальних комунікацій:
http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11&Itemid=398

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайнтестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-9)	32
Змістовий модуль 2 (теми 10-15)	28
Підсумковий контроль (теми 1-10) – залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни